

۵۰ کار ساده‌ای که بچه‌ها می‌توانند برای نجات زمین انجام دهند

نویسندگان

گروه فعالان زمین (ارت و رکس)

تصویرم‌ار: مابل مونتز و لورن بوجر

مترجم: مرجان فرخی

ویراستاری: گروه علمی رشد

تهران - ۱۳۹۶

- ۵۰ کار ساده‌ای که بچه‌ها می‌توانند برای نجات زمین انجام دهند/ نویسندگان: گروه آرت ورکس؛ تصویرگر: میشل مانتز، لورن بوجرا؛ ترجمه: مرجان فرجی.
- مشخصات نشر: تهران: جوانه رشد، ۱۳۹۶
- شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۷۱۶-۴۵-۹
- وضعیت فهرست نویسی: فیپا
- یادداشت: عنوان اصلی: c2009. The new 50 simple things kids can do to save the earth.
- عنوان گسترده: پنجاه کار ساده‌ای که بچه‌ها می‌توانند برای نجات زمین انجام دهند.
- موضوع: حفاظت محیط‌زیست -- مشارکت شهروندان -- ادبیات کودکان و نوجوانان
- موضوع: Environmental protection -- Citizen participation -- Juvenile literature
- شناسه افزوده: فرجی، مرجان، ۱۳۴۴ - مترجم
- شناسه افزوده: مانتز، میشل، ۱۹۵۵ - م. (Montz, Michele)
- شناسه افزوده: بوجر، لورن (Bodger, Lorraine)
- شناسه افزوده: گروه زمین ایالات متحده (Earth Works Group U.S.)
- رده‌بندی کنگره: ۹ پ/۱۷۱/۱ TD
- رده‌بندی دیوبی: ۳۶۳/۷۰۵۲۵
- شماره کتابشناسی ملی: ۴۵۹۰۳۸۴

بیایید به حقوق دیگران احترام بگذاریم

دوست عزیز! این کتاب حاصل دسترنج چندین ساله نویسنده، مترجم و ناشر آن است. تکثیر و فروش آن به هر شکلی بدون کسب اجازه از ناشر و پدیدآورنده کاری غیراخلاقی، غیرقانونی، غیر شرعی، و کسب درآمد از دسترنج دیگران محسوب می‌شود. این عمل نادرست در نهایت موجب رواج بی‌اعتمادی در جامعه، بروز پی‌آمدهای ناگوار در زندگی، و ایجاد محیطی ناسالم برای فرزندان این آب و خاک و نسل‌های بعدی ما خواهد بود.

کار ساده‌ای که بچه‌ها می‌توانند برای نجات زمین انجام دهند

نویسندگان
گروه فعالان زمین (ایست وُرکس)

تصویرگران: میشل مرنتز و ورنر بوجر

مترجم: مرجان فرجی

ویراستاری: گروه علمی رشد

چاپ اول: تابستان ۱۳۹۶ - شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: آرمانسا

مرکز نشر و بخش کتاب‌های روان‌شناسی و تربیتی

ساختمان مرکزی: خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه، خیابان شهدای ژاندارمری، شماره ۴۱، تلفن: ۶۶۴۰۴۴۰۶

فروشگاه: میدان انقلاب، رویروی سینما بهمن، خیابان منیری جاوید (اردیبهشت)، شماره ۷۲.

تلفن: ۶۶۴۱۰۲۶۲ - ۶۶۴۹۸۳۸۶ - ۶۶۴۹۷۱۸۱

فهرست مطالب

۹	یادداشتی برای بچه‌ها
۱۱	سخنی با والدین و مربیان
۱۵	چه اتفاقی در حال وقوع است؟
۱۷	تغییرات آب و هوا
۱۸	آلودگی آب
۱۹	اتلاف انرژی
۲۰	آلودگی هوا
۲۱	نابودی گونه‌های جانوری
۲۲	از دست رفتن جنگل‌ها، مواد غذایی، و مزرعه‌ها
۲۳	کمبود آب
۲۴	وای چقدر خرت و پرت!
۲۵	بچه‌ها
۲۷	محافظت از گنجینه‌های مدفون
۲۹	درباره‌ی گنجینه‌های مدفون
۳۰	۱. شیشه را بازیافت کنید

- ۳۴ ۲. چقدر بطری آب!
- ۳۷ ۳. قوطی‌ها را روانه‌ی سطل زباله نکنید!
- ۴۰ ۴. پیش‌یافت کنید!
- ۴۳ ۵. بدهید دیگران استفاده کنند
- ۴۶ ۶. بارها و بارها استفاده کنید
- ۴۹ ۷. کارآگاه بازیافت باشید
- ۵۲ ۸. ناهار غیرزباله‌ساز
- ۵۵ ۹. خاک جدید درست کنید
- ۵۹ حفظ اقواس، رودخانه‌ها، دریاچه‌ها و نهرها
- ۶۱ درباره‌ی آب
- ۶۲ ۱۰. کارآگاه نشئت آب باش
- ۶۵ ۱۱. فوری باز کنید، فوری، فوری!
- ۶۸ ۱۲. دیدار ما در ساحل
- ۷۱ ۱۳. فشار آب دوش
- ۷۴ ۱۴. ریختن زباله ممنوع!
- ۷۷ ۱۵. نگذارید سیلاب‌ها به فاضلاب بریزند
- ۸۰ ۱۶. نگهبان چمن
- ۸۳ ۱۷. مسئولیت حفاظت از نهری را به عهده بگیرید
- ۸۶ ۱۸. از زمین‌های باتلاقی‌مان حفاظت کنیم
- ۸۹ حفاظت از حیوانات
- ۹۱ درباره‌ی حیات‌وحش
- ۹۲ ۱۹. برای پرندگان
- ۹۵ ۲۰. در حیاط خانه‌ی خودتان
- ۹۸ ۲۱. مواظب باشید حشرات کوچک گازتان نگیرند!
- ۱۰۱ ۲۲. قانون این را می‌گوید!
- ۱۰۴ ۲۳. به داد نهنگ‌ها برسید
- ۱۰۷ ۲۴. از یک باغ‌وحش یا آکواریوم حمایت کنید
- ۱۱۰ ۲۵. هر ذره آشغال مایه‌ی عذاب است
- ۱۱۳ ۲۶. هیچ جا آشیانه خودت نمی‌شود

۱۱۶	۲۷. پس سرپناه برای حیوانات دیگر چه؟
۱۱۹	سبز نگه داشتن زمین
۱۲۱	سبز بیندیشید
۱۲۲	۲۸. خریدتان را توی پاکت یا کیسه نکنید!
۱۲۵	۲۹. یک درخت بکارید
۱۲۹	۳۰. گیاه پرورش دهید!
۱۳۳	۳۱. در مصرف کاغذ صرفه‌جویی کنید
۱۳۶	۳۲. به حفاظت از جنگل‌های بارانی کمک کنید
۱۳۹	۳۳. از غذای همسایه بخورید!
۱۴۲	۳۴. چیزی را برای شما خوب است، برای زمین هم خوب است
۱۴۵	مصرف عاقلانه‌ی انرژی
۱۴۷	درباره‌ی انرژی
۱۴۹	۳۵. تا می‌توانید در تکنیک‌های کاهش مصرف انرژی صرفه‌جویی کنید!
۱۵۲	۳۶. چراغ‌ها خاموش!
۱۵۵	۳۷. به گرماشکن‌ها پیوندید
۱۵۸	۳۸. از آب داغ پرهیز کنید
۱۶۱	۳۹. اگر دور نیست، پیاده بروید!
۱۶۴	۴۰. جلو فرار بزرگ را بگیرید
۱۶۷	۴۱. یخچال را خنک نگه دارید!
۱۷۰	۴۲. چی دارند می‌پزند؟
۱۷۳	۴۳. دوشاخه را از پریز بیرون بکشید!
۱۷۶	۴۴. انرژی خورشید!
۱۸۱	اطلاعات را در میان بگذارید
۱۸۳	۴۵. این یک کار خانوادگی است
۱۸۶	۴۶. خبرساز باشید
۱۸۹	۴۷. در مدرسه «سبز» باشید
۱۹۲	۴۸. به گردش علمی بروید
۱۹۵	۴۹. آستین بالا بزنید و وارد گود شوید
۱۹۸	۵۰. دنیای بهتری را مجسم کنید

۱۹۹	آزمایش‌های بوم‌شناختی
۲۰۱	بازگشت به خاک
۲۰۳	از زیر زمین می‌آید
۲۰۵	گشت دود
۲۰۷	قطره‌های بارانی که بر سرمان می‌ریزند
۲۰۹	کارگاه هله هوله باشید
۲۱۱	به فراتر فکر کنید
۲۱۴	برای خودتان کاغذ بازیافت شده درست کنید
۲۱۷	آزمون‌های کوتاه و سریع
۲۱۹	مصرف انرژی
۲۲۰	مصرف آب
۲۲۱	حفاظت از حیوانات
۲۲۲	آت و آشفال
۲۲۳	پاسخ‌ها
۲۲۳	مصرف انرژی
۲۲۷	به مطالعه ادامه دهید!

یادداشتی برای بچه‌ها

خیلی کارها هست که بزرگ‌ترها اجازه دارند انجام بدهند، در حالی که برای بچه‌ها ممنوع است؛ مثلاً، بیدار ماندن تا ساعت ۱۱:۳۰ شب به پیدن لباس آستین کوتاه در هوای بارانی، و خوردن شکلات به جای شام! این فهرست تمام ندارد. اما یک کار مهم هست که هم بزرگسال‌ها و هم بچه‌ها در هر سن و سالی می‌توانند انجام بدهند: مراقبت از سیاره‌ای که روی آن زندگی می‌کنیم.

تعجب کردید؟ شاید فکر کنید محافظت از محیط زیست به قدری مهم است که از عهده‌ی بچه‌ها برنمی‌آید، اما این‌طور نیست. اگر بخواهید از آلودگی‌ها کم کنید یا جلو انقراض گونه‌ای از حیوانات را بگیرید یا به حفاظت از جنگل کمک کنید، قطعاً هیچ محدودیتی جلودار تان نیست! راه‌های جالب و سرگرم‌کننده‌ای وجود دارد که به کمک آن‌ها می‌توان وضعیت کره‌ی زمین را، فقط با جایگزین کردن چند چیز در خانه یا تغییر دادن یکی دو عادت، خیلی بهتر کرد.

این کتاب برای شما بچه‌هایی که می‌خواهید دقیقاً بدانید چه کاری از شما ساخته است، راهنمای فوق‌العاده‌ای است! کتابی پر از ایده‌ها و طرح‌های محشری که می‌توانید

آن‌ها را در خانه، مدرسه یا محله‌تان اجرا کنید. حتی حقه‌های معرکه‌ای دارد که می‌توانید آن‌ها را به دوستان‌تان نشان دهید. و از این که آن‌ها را با آموزگاران‌تان در میان بگذارید، خجالت نکشید. و تعجب می‌کنید اگر بدانید بزرگ‌ترها چقدر به حرف‌هایی که برای گفتن دارید علاقه‌مندند — به‌خصوص وقتی مسئله‌ی نجات زمین در کار باشد.

بنابراین، ساکت ننشینید و نظرتان را درباره‌ی آنچه در این سیاره اتفاق می‌افتد به زبان بیاورید و به گوش دیگران برسانید. شما این قدرت را دارید که در این باره صاحب‌نظر باشید و اگر خدا بخواهد، جسارت نجات‌دادن کره‌ی زمین را هم دارید. از این که دل می‌سوزانید متشکرم، و فراموش نکنید، همه‌ی ما باید هوای یکدیگر را داشته باشیم، چون هرچه باشد زمین سیاره‌ی همه‌ی ماست!

دوست شما

سوفی جاون (۱۵ ساله)

توجه: رایانه دوست شماست. لینک‌های محشری در این کتاب هست که کمک‌تان می‌کند کره‌ی زمین را نجات دهید. پس حساب‌تان باشد که حتماً به برخی از آن‌ها سرزنید.

مفتی با والدین و مربیان

سال‌ها پیش، وقتی فهرست ۵۰ کار را برای بچه‌ها می‌توانند برای نجات زمین انجام دهند را می‌نوشتیم، کتاب‌های زیادی در مورد حفاظت از محیط‌زیست برای بچه‌ها چاپ نشده بود. در کتاب‌هایی هم که در بازار بود غالباً خواننده‌ی غیر بزرگسال دست‌کم گرفته می‌شد... یا به بچه‌ها گفته می‌شد بعدها که بزرگ شوند، تازه چه کارهایی از دست‌شان ساخته است.

این روش به نظرم معقول نبود. همان‌طور که در آن زمان هم رفته‌رفته می‌توانستیم، «طبق تجربه‌ی ما، کودکان نه‌تنها می‌خواهند، بلکه خیلی هم مشتاق‌اند که سهم خود را در نجات کره‌ی زمین ایفا کنند، اما به اطلاعات و تشویق احتیاج دارند، و باید احساس کنند که می‌توانند در این زمینه تغییری به وجود آورند».

چالشی که با آن روبه‌رو بودیم خلق روش جدیدی در کتاب‌نویسی درباره‌ی رفتار با محیط‌زیست بود — کتابی که کارهای واقع‌گرایانه و عملی را به بچه‌ها معرفی کند و نتایج واقعی آن کارها را توضیح دهد، کتابی که این مطلب را برای خوانندگان جوانش روشن کند که کارهای آن‌ها همین حالا تأثیری دائمی بر این دنیا دارد. بنابراین، معیار معرفی «کار ساده» در کتاب ما این شد که آیا بچه‌ها می‌توانند به تنهایی آن کار را انجام دهند یا خیر؟ و آیا این کار به قدری اثرگذار است که نتیجه آن را درک کنند یا خیر؟

ظاهراً کارمان موفقیت‌آمیز بود. از سال ۱۹۹۰ صدها کتاب مشابه منتشر شد که نویسندگان برخی از آن‌ها حتی سعی کردند عنوان «۵۰ کار ساده» را به کتاب‌های خود اختصاص دهند، اما کتاب ما بی‌آنکه روزآمد شده باشد تا به امروز پرفروش‌ترین کتاب زیست‌محیطی برای بچه‌ها بوده است. اما برای این‌که مطالب این کتاب همچنان مصداق داشته باشد و مطمئن باشیم که هنوز اطلاعات خوبی در اختیار مخاطبانش قرار می‌دهد، آن را دوباره ویرایش و روزآمد کرده‌ایم.

۵۰ کار ساده‌ی روزآمد شده

شاید خبر چندان خوبی نباشد، اما چنانکه برمی‌آید بیش‌تر مطالبی که در ۲۰ سال گذشته در این کتاب گنجانده‌ایم، هنوز معتبر است. این شد که مجبور نشدیم تغییرات زیادی بدهیم. البته، آمار و ارقام را به‌روز کردیم و حدود ۲۰ درصد از «کارهای ساده» را تغییر دادیم. همین‌طور هرچه ممکن بود کمی اطلاعات درباره‌ی کارهای عملی در مدارس گنجانده‌ایم و بخشی را با عنوان «وسایل‌ناز» با شگفت‌زده کنید» اضافه کردیم، اما بزرگ‌ترین تغییر در این کتاب اضافه کردن تاریخ‌ها است. نخستین بار که این کتاب را چاپ کردیم، به زحمت کسی به اینترنت دسترسی داشت، اما امروز کامپیوتر ابزار آموزشی عمده‌ای به شمار می‌آید.

بنابراین، همان‌طور که در سال ۱۹۹۰ شانی‌ها شماره تلفن‌هایی را برای خوانندگان طالب اطلاعات بیش‌تر منظور کردیم، امروز نشانی‌های (یو. آر. ال.) شبکه را آورده‌ایم، به طوری که حالا به صدها یو. آر. ال. در این کتاب برمی‌خوریم. ما بهترین تارنماهای ویژه‌ی بچه‌ها را برای هر موضوع منظور کرده‌ایم. متأسفانه، یو. آر. ال‌ها به قدری طویل‌اند که ممکن است بچه‌های کوچک‌تر را دچار مشکل کنند. این است که امیدواریم برای دسترسی به تارنماها به آن‌ها کمک کنید. ناگزیر برخی تارنماها به‌رسانجام از رده خارج خواهند شد. ما از این بابت پیشاپیش از شما عذر می‌خواهیم، اما راهی برای کنترل این قضیه وجود ندارد.

عموماً، دیگر نیازی به تایپ کردن «www» نیست، این است که آن را در فهرست یو. آر. ال. های خود نیاورده‌ایم، مگر در مواردی که وجودش ضروری باشد (در برخی از سایت‌های دولتی به آن احتیاج دارید). با همه‌ی این‌ها، اگر فرزندان‌تان نتوانستند به فلان تارنما دسترسی پیدا کنند، پیشنهاد می‌کنیم با «www» یا فقط با «http://» آن را امتحان کنید. اگر هنوز مؤثر واقع نشد، نگاه کنید ببینید آیا کامپیوترتان به طور خودکار یکی از

این پیشنونها را درج می‌کند یا خیر؟ برخی تارنماها عملاً با «www» کار نمی‌کنند، اما کامپیوتر شما این را نمی‌داند، و ممکن است «www» را به یو. آر. ال. اضافه کند. جای هیچ نگرانی نیست. اگر تارنمایی منسوخ شود یا حقه‌ای برای دسترسی به آن وجود داشته باشد، ما در تارنمای خود به نشانی 50simplekids.com به طور مشخص، این موضوع را به شما اطلاع می‌دهیم.

درباره‌ی تارنمای ما: تشویق‌تان می‌کنیم که از تارنمای 50simplekids.com استفاده کنید. در آنجا مدخل‌های عالی بسیاری برای بچه‌ها پیدا می‌کنید که همگی پیوسته به روز می‌شوند. به اضافه‌ی بخش منابع ویژه برای پدر و مادرها و آموزگاران، و همین‌طور وبلاگ‌هایی که می‌توانید آموزش‌های زیست‌محیطی را با سایر بزرگ‌ترها در میان بگذارید.

مهم است که تا به دست سال آینده ابزارها و انگیزه‌ی لازم را که فرزندان‌مان برای مراقبت از این سیاره‌شان نیاز دارند، در اختیارشان بگذاریم. امیدواریم ویرایش جدید ۵۰ کار ساده در این زمینه را خط‌خطی شما را یاری کند.